

édhéc

Interreg
Alpine Space

DuALPlus

European Regional Development Fund

PREDLOGI POLITIKE

ZA VEČJO PREJEMLJIVOST DVOJNEGA IZOBRAŽEVANJA V ALPSKEM PROSTORU

● DELOVNI PAKET

T3 - Horizontalna in vertikalna prejemljivost dvojnega izobraževanja

● STANJE

končni dokument

● IZHOD

O.T3.1

● DATUM DOSTAVE

Maj 2021

● RAVEN PORAZDELITVE

javnost

● KOORDINACIJA

Tehnična univerza Applied Sciences Rosenheim

● AVTORJA

Avstrija / Spodnja

Avstrija Julia Pintsuk-Christof

New Design University Privatuniversität GesmbH

Avstrija / Vorarlberg

Aurelia Ullrich-Schneider

Regionalni razvoj Vorarlberg eGen

Francija / Auvergne-Rhône-Alpes

Luc Fleuret

Območna obrtna zbornica Auvergne-Rhône-Alpes

Nemčija / Bavarska

Franziska Peklo

Tehnična univerza za uporabne vede Rosenheim

Adriana Bär

Zbornica trgovine in obrti za München in Zgornjo Bavarsko

Italija / Južna Tirolska

Hannelore Schwabl

Gospodarsko združenje za obrtnike in ponudnike storitev

Italija / Trento

Francesco Pisanu

Avtonomna pokrajina Trento

Paola Menapace

Avtonomna pokrajina Trento

Slovenija Ana

Dragičević

Obrtna zbornica Slovenije

Mitja Korunovski

Obrtna zbornica Slovenije

Švica Daniel

Schmid

Umetniška šola Valais

● SLIKA

Foto: Alin Andersen na Unsplash

VSEBINA

1 UVOD	4
2 POVZETEK	5
3 PREDLOGI NACIONALNE POLITIKE	6
3.1 AVSTRIJA / SPODNJA AVSTRIJA	6
3.1.1 IZBOLJŠATI PREPOZNAVANOST VREDNOT DVOJNEGA IZOBRAŽEVANJA	6
3.1.2 IZBOLJŠATI OBLIKE DVOJNEGA IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA ZA ODRASLE	6
3.1.3 IZBOLJŠAJTE AVTONOMIJO SPREMLJEVALCA USPOSABLJANJA IES	7
3.2 AVSTRIJA / VORARLBERG.....	8
3.2.1 CELOVITO OBVEŠČATI O DVOJNIH IZOBRAŽEVALNIH IN IZOBRAŽEVALNIH POTEH	8
3.2.2 UVESTI SKUPNI ŠOLSKE OBRAZCE ZA 10–14-LETNIKE V IZOBRAŽEVALNEM SISTEMU	8
3.2.3 BOLJŠE UPOŠTEVANJE KOMPETENC PRI KREDITIRANJE UČNIH REZULTATOV	8
3.3 FRANCIJA / AUVERGNE-RHÔNE-ALPES.....	9
3.3.1 VKLJUČEVANJE DRUŽIN V ORIENTACIJSKO IZBIRO	9
3.4 NEMČIJA / BAVARSKA.....	10
3.4.1 OBVEZNI VEČERI STARŠEV	10
3.4.2 SOCIALNI PEDAGOGI ZA PROMOCIJO TALENTOV NA POKLICNIH ŠOLAH	10
3.4.3 INFORMACIJSKI IN PRIPRAVLJALNI TEČAJI V ZVEZI S SPREMEMBAMI MED VRSTAMI SREDNJE ŠOLE	11
3.4.4 POSEBNO SVETOVANJE V ZVEZI Z IZBOROM SREDNJE ŠOLE IN SPREMLJAJOČIMI PONUDBAMI ZA	
PODPORO UČENJU	12
3.5 ITALIJA / JUŽNA TIROLSKA	12
3.5.1 MATURA PO POKLICNIH USPOSABLJANJH	12
3.5.2 OBRTNE OBRTI PRIHODNOSTI	13
3.6 ITALIJA / TRENTINO	14
3.6.1 FORMALNE IN NEFORMALNE STRATEGIJE ZA POVEČANJE PREJEMLJIVOSTI V IZOBRAŽEVALNEM	
SISTEMU	14
3.6.2 SPREMENI LABORATORIJ ZA PREHODNOST	15
3.7 SLOVENIJA	16
3.7.1 PRAVIČNA PROMOCIJA	16
3.7.2 BOLJŠI PRETOK INFORMACIJ	17
3.7.3 SKUPNO FINANCIRANJE	17
3.8 ŠVICA	18
3.8.1 SPODBUJANJE LOKALNIH INFORMACIJSKIH PLATFORM	18
3.8.2 USTVARJANJE VEČ PRILOŽNOSTI ZA PRIPRAVNIŠTVO V SKUPNIH PODVIGIH	18
3.8.3 USTREZEN ODZIV NA SPREMEMBE TRGA V VISOKEM STROKOVNEM IZOBRAŽEVANJU	19
4 PREDLOGI MEDNARODNE POLITIKE	20
4.1 ŠIRITI IN SPODBUJATI SODELOVANJE S SOSEDNJI DRŽAVAMI UOBROČA V IZOBRAŽEVALNEM	
SISTEMU	20
4.2 INTERAKTIVNO ORODJE ZA RAZVOJ EVROPSKIH IZOBRAŽEVALNIH POTI	21
5 SKLICEVANJA	22

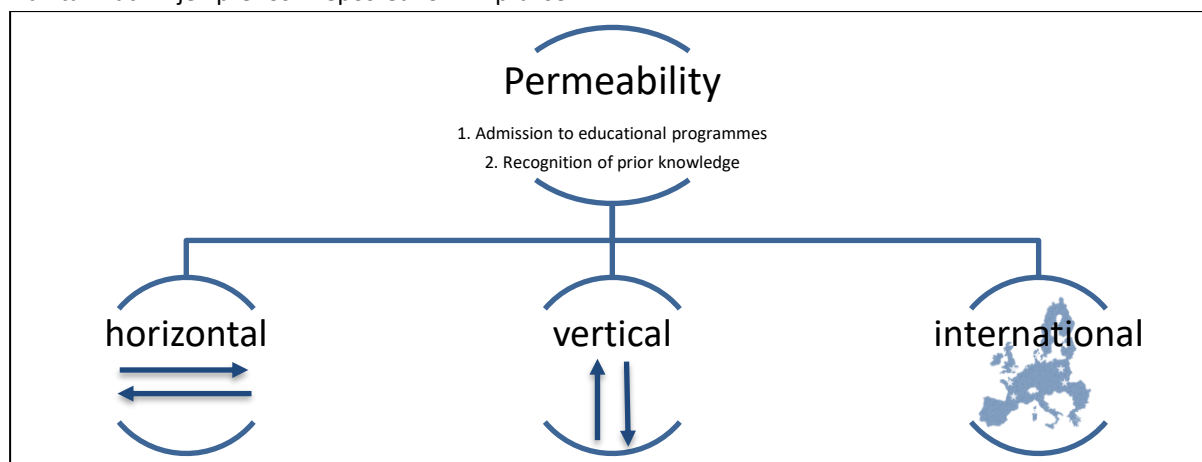
1 UVOD

Oblikovalci politik in zainteresirane strani na nacionalni ravni in ravni EU so prepoznali pomembno vlogo dvojnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja pri zagotavljanju nemotenega prehoda na delo ter spodbujanju podjetništva in inovacij. Vendar pa so države v alpskem prostoru na zelo različnih izhodiščnih položajih. Celo dolgo uveljavljeni sistemi dvojnega izobraževanja se soočajo z izzivi, kot so privabljanje delodajalcev, vključevanje marginaliziranih skupin, demografske spremembe in preoblikovanje dela s povečanjem digitalizacije. "Tradicionalni" koncept vajeništva je bil sprva zasnovan kot nekakšna sistemska "enosmerna ulica" z enim in enim namenom zagotavljanja poklicne kvalifikacije za vajence in takojšnjega prehoda na trg dela. Zaradi bolonjskih procesov je prehodnost pridobila večjo pozornost vzgojno-izobraževalne družbe in se je od takrat veliko spremenilo. Vendar pa še vedno obstajajo posamezni izzivi v zvezi s prehodnostjo za izobraževalne sisteme vseh alpskih držav. Te nacionalne in nadnacionalne potrebe so bile razčlenjene v regionalnih delavnicah skupaj z zainteresiranimi stranmi za poklicno usposabljanje. Na ta način je prenos neposredno iz prakse

zagotovljen. Cilj naslednjih predlogov politike je tako zagotoviti pregled potreb zdravnikov za spremembe v izobraževalnem sistemu s pomočjo politik zvezi z boljšo prejemljivostjo.

Prejemljivost je mogoče razumeti na dva načina - na eni strani v smislu sprejem v izobraževalni programes: ali lahko diplomant dvojnega izobraževalnega programa me vpis na univerzo brez formalne univerzitetne vstopne kvalifikacije? Po drugi strani pa v smislu priznavanja znanja in kompetenc, pridobljenih v prejšnjem izobraževanju / prejšnji strokovni praksi: Ali ima lahko diplomant z dvojnimi izobraževanjem prejšnje znanje (npr. računovodstvo), pripisano na univerzitetnem tečaju in s tem skrajša trajanje tečaja?

Pojem prehodnosti je razdeljen na tri facete: navpično, horizontalno in mednarodno. Ali obstajajo možnosti za prehod med VET in HE (horizontalna prejemljivost)? Ali izobraževalni sistem ponuja možnost spremembe med izobraževalnimi stopnjami v obeh smereh (vertikalna prejemljivost)? In ali izobraževalni sistemi različnih držav ponujajo možnost prehoda med njimi (mednarodna prejemljivost)?

2 POVZETEK

Premostitev je zelo pomembna značilnost za uspešen izobraževalni sistem v današnjem svetu. Pomen izobraževanja, da bi lahko preživeli na trgu dela, se še naprej povečuje. Izobraževalne poti postajajo daljše in izobraževalne biografije bolj zapletene. Zato je treba zagotoviti prejemljivost med izobraževalnimi ustanovami. Vendar ne morejo le institucionalne zahteve privedi do nedvoumne stopnje prejemljivosti, temveč tudi spremljajoče okoliščine, kot so financiranje ali informacijska situacija. Zlasti v praksi pogosto postanejo očitne ovire za prehodnost med izobraževalnimi ustanovami. Zato je prenos praktičnih izkušenj na oblikovalce politik neizmerno dragocen pri nenehnem poglašanju prejemljivosti izobraževalnega sistema.

Ta dokument vsebuje konkretne predloge o tem, kako izboljšati prejemljivost izobraževalnih sistemov v različnih alpskih regijah. Predlogi so bili razviti na delavnicah z deležniki dvojnega izobraževanja neposredno v regijah. Da bi dobili čim širše mnenje in razvili utemeljene predloge, so bili med tistimi, ki so sodelovali v delavnicah, ljudje iz različnih poklicnih šol, zbornic, agencij za zaposlovanje in regionalnega razvoja.

Čeprav so izobraževalni sistemi regij zelo različni, se razviti predlogi politike nanašajo na zelo različne teme in teme, ki so očitno pomembne v več regijah. Pomembno vprašanje, ki zadeva skoraj vse regije, je informacijska situacija o prejemljivosti izobraževalnih sistemov in zlasti dvojno izobraževanje. Zato se predlagajo ukrepi za boljšo in prejšnjo vključenost in informacije za starše ter centralne platforme za spletno orientacijo.

Teme, ki so posebej pomembne v posameznih regijah, vključujejo financiranje dvojnega izobraževanja, podobo in vrednost dvojnega izobraževanja, prehodne možnosti med posebnimi

izobraževalnimi ustanovami ali ciljno podporo talentom.

Projektni partnerji in vsi vključeni deležniki dvojnega izobraževanja v regijah, ki so sodelovali na delavnicah, bi s temi predlogi radi prispevali k izboljšanju prejemljivosti izobraževalnih sistemov v alpskem prostoru.

Ta dokument je na voljo tudi v francoščini, nemščini, italijanščini in slovenščini.

Za več informacij o izobraževalnih sistemih v alpskem prostoru in statusu prejemljivosti v posameznih regijah si oglejte študijo o prejemljivosti dvojnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja.¹

¹ <https://www.alpine-space.eu/projects/dualplus/pdfs/results/report-permeability.pdf>

3 PREDLOGI NACIONALNE POLITIKE

Kot je že navedeno, so izobraževalni sistemi alpskih držav na različnih izhodiščih. V skladu s tem obstajajo tudi različni pomisleki glede politike v različnih regijah. Zato so predlogi politike za posamezne regije predstavljeni spodaj. Ker imajo nekatere države v projektu več kot enega partnerja, obstajajo predlogi politik za več regij za te države.

3.1 AVSTRIJA / SPODNJA AVSTRIJA

3.1.1 IZBOLJŠATI PREPOZNAVNOST VREDNOSTI DVOJNEGA IZOBRAŽEVANJA

Ključno vprašanje, ki se je pogosto pojavilo med zbiranjem empiričnih podatkov v okviru projekta DuALPlus, je nizka javna podoba dvojnega izobraževanja in usposabljanja na splošno, zlasti praktične spretnosti. Tako je mogoče opaziti povečanje akademskih dejavnosti, ki jih posredno podpirajo šolarji in starši, ki spodbujajo mlade, da si prizadevajo za visoko šolstvo. Izobraževanje na tretji ravni, oziroma univerzitetne stopnje, se šteje za jamstvo za varno in dobro plačano delovno mesto, kot tudi večjo karierno možnost. Poleg tega obstaja nizko javno dojemanje ugleda v nekaterih poklicih, oziroma trgovinskih panogah. Še posebej ne poznajo različnih poklicev in prehodnih poti po certificiranju vajeništva.

KAKO JE LAHKO VREDNOST DVOJNEGA IZOBRAŽEVANJA V AVSTRIJI VIDNEJŠA?

Nacionalne in regionalne zbornice (npr. gospodarske zbornice, delovne zbornice) ter cehi (politična raven), MSP in (poklicne) šole (usposabljanje in izobraževanje) ter (socialni) mediji se sodelujejo, da bi povečali privlačnost dvojnega izobraževanja in usposabljanja ter ozaveščali o njeni

vrednosti. Večja javna promocija dvojnega izobraževanja in usposabljanja, pa tudi izobraževalnih poti in prejemljivosti (npr. "vajeništvo z diplomo srednje šole", sprejem na določene fakultete) bi se lahko začela z osredotočenimi informacijami in posvetovanjem, s predavanji in predstavitevami o karierahter poročili o izkušnjah. Takšne storitve bi lahko (močneje) spodbujale na primer lokalne zbornice, skupnosti, šole in podjetja prek spletnih strani družbenih medijev, glasil, časopisov, plakatov ali letakov.

Na primer, dnevi orientacije v šolah, dnevi odprtih vrat v MSP, sejmi izobraževanja in usposabljanja, pripravništvo in javna tekmovanja vajencev so že obstoječe strategije, ki bi morale postati bolj razširjene. Poleg tega bi podjetja lahko bolj spodbudili, da študente povabijo k boljšemu poznanju praktičnih poklicnih poklicem in poskusu različnih tehnik. Lokalne gospodarske zbornice in trgovinski cehi bi lahko spodbujali ustrezne ukrepe in njihove koristi za MSP (npr. publiciranje poklica in podjetja, zaposlovanje prihodnjih vajencev, oziroma zaposlenih) prek konferenc/srečanj, občasnih glasil ali spletnih strani družbenih medijev.

KAKO LAHKO TO ZNANJE UPORABIMO V PARTNERSKIH REGIJAH?

Kot so pokazale raziskave v partnerskih regijah, se zdi nizka javna podoba dvojnega izobraževanja in usposabljanja ključno vprašanje v celotnem Alpskem prostoru. Zato bi morala biti večja javna promocija in ozaveščanje osrednji cilj vsake partnerske regije. Zato je treba nekatere ključne akterje, oziroma zainteresirane strani, v regijah obravnavati in vključiti.

3.1.2 IZBOLJŠATI OBLIKE DVOJNEGA IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA ZA ODRASLE

Avstrijski sistem dvojnega izobraževanja je usmerjen v mlade. Predstavniki MSP so omenili, da so njihovi pripravniki predvsem moški, stari med 14 in 25 let, predvsem pa najstniki. Večina jih je končala drugo ali tretjo šolsko raven kot najvišjo izobrazbo. Hkrati so mladi odrasli (kandidati, mlajši od najstniških let) in pripravnice z univerzitetno vstopno izobrazbo (diploma srednje šole) najbolj zaželene ciljne skupine MSP. To je posledicadejstva, da se pričakuje, da bodo te skupine bolj zrele, bolj odgovorne, ambicioznejše in bolj pripravljene za učenje kot najstniki, kot tudi having celovito osnovno znanje.

KAKO BI BILO TREBA V AVSTRIJI IZBOLJŠATI DVOJNE OBLIKE IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA ZA ODRASLE?

Oblike dvojnega izobraževanja in usposabljanja bi morale biti bolj usmerjene k (mladim) odraslim in ljudem s certifikatom visokega šolstva. Doslej je večina izobraževalnih in izobraževalnih ponudb poleg klasičnega dvojnega izobraževanja in usposabljanja naslovljena na osebe z ustrezno strokovno prakso ali brezposelne osebe z večino izobraževanja na drugi ravni. Skoraj ni ponudb za odrasle z visokošolskim ozadjem, da bi se naučili trgovanja z izobraževanjem z drugo priložnostjo.

MSP bi morala biti močno spodbujana in finančno podprta za usposabljanje odraslih ne glede na njihovo izobrazbo. Po prejemu izrednega spričevala o vajeinstvu bi lahko pripravnik postal redni zaposleni. Poleg tega bi morale lokalne ponudbe, naslovljene na odrasle s strokovnimi izkušnjami, postati bolj spodbujane in razširjene s strani npr. lokalnih zbornic, skupnosti in izobraževalnih zavodov prek spletnih strani družbenih medijev, glasil, časopisov, plakatov ali letakov. Projekt "Du kannst je bil!" ("Lahko") naslavi odrasle, stare 22 let in več, z določenimi strokovnimi izkušnjami brez

potrdila o vajeinstvu. Druga ciljna skupina so migranti s tujim izobraževanjem in usposabljanjem, ki v Avstriji ne velja.

Poleg tega bi bilo treba učne načrte poklicnih šol spremeniti v sodelovanju s trgovinskimi gildami, da bi bolje izpolnili potrebe podjetij za usposabljanje in trga dela na splošno.

KAKO LAHKO TO ZNANJE UPORABIMO V PARTNERSKIH REGIJAH?

Partnerske regije, za katere so odrasli s strokovnimi izkušnjami in/ali visokošolskim izobraževanjem želene ciljne skupine MSP, bi lahko bili navdih za obstoječe primere najboljše prakse. V okviru razvoja in izvajanja oblik dvojnega izobraževanja in usposabljanja za odrasle je treba upoštevati in vključiti nekatere ključne akterje, oziroma zainteresirane strani v regijah.

3.1.3 IZBOLJŠAJTE AVTONOMIJO SPREMLJEVALCA USPOSABLJANJA IES

V Avstriji je dvojno izobraževanje in usposabljanje zavezano določeni regiji. Tako morajo biti spremljevalci usposabljanja in poklicna šola v isti regiji, npr.

KAKO BI BILO TREBA OKREPITI AVTONOMIJO PODJETIJ ZA USPOSABLJANJE V AVSTRIJI?

Izbira določene poklicne šole bi morala biti bolj usmerjena v potrebe podjetja za usposabljanje (npr. v zvezi z določenimi kompetencami) in potrebami pripravnike (npr. glede doma in delovnega mesta). Zato bi bili bistveni novi predpisi o nacionalni in regionalni ravni ter intenzivno usklajevanje in sodelovanje med MSP in poklicnimi šolami (npr. glede učnih načrtov).

KAKO LAHKO TO ZNANJE UPORABIMO V PARTNERSKIH REGIJAH?

Treba bi bilo preveriti, ali je regionalna meja šole in podjetja vprašanje tudi v drugih partnerskih regijah. Predhodne raziskave v okviru projekta DuALPlus kažejo boljše ravnovesje med uredbo o dvojnem izobraževanju in usposabljanjem na splošno ter avtonomijo, npr.

3.2 AVSTRIJA / VORARLBERG

3.2.1 CELOVITO OBVEŠČATI O DVOJNIH IZOBRAŽEVALNIH IN IZOBRAŽEVALNIH POTEH

V Vorarlbergu izobraževalne poti niso dovolj vidne in starši so pogosto prepozno in ne holistično obveščeni. Starši na primer preveč vedo o prehodnosti izobraževalnega sistema. Pritisk, da se je treba prej odločiti, na katero pot je treba iti, je treba odstraniti. Prej in več znanja imajo starši, lažje jim je, da sprejemajo dobre odločitve o otrokovem potu v izobraževanje.

KAKO JE TREBA STARŠE OBVESTITI O DVOJNEM USPOSABLJANJU IN IZOBRAŽEVALNIH POTEH V VORARLBERGU?

Starše je treba sistematično in pravočasno, že v osnovni šoli, obveščati o različnih izobraževalnih poteh, ki so možne po koncu osnovnega in obveznega šolanja (4., 8. ali 9. razred). To vodi v večjo preglednost, družine pa lahko nenehno in sistematično načrtujejo izobraževanje svojih otrok. V osnovni šoli je potrebno obvezno informativno dogajanje za starše in učitelje. Med temi dogodki starši prejmejo enotne, jasne in pregledne informacije. Zlasti je treba informacijsko platformo ministrstva (www.bildungssystem.at) pojasniti in navesti in povezati prek spletnih strani šole. Ukrep je treba sprejeti na zvezni in državni ravni.

KAKO LAHKO TO ZNANJE UPORABIMO V PARTNERSKIH REGIJAH?

Na zadevni zvezni in državni ravni je treba preučiti, ali se v ustreznem izobraževalnem sistemu lahko

izvajajo obvezni informacijski dogodki (kot so večeri staršev).

3.2.2 UVESTI SKUPNI ŠOLSKI OBRAZEC ZA 10–14-LETNIKE V IZOBRAŽEVALNEM SISTEMU

V večini regij Vorarlberga so starši že v osnovni šoli pod pritiskom, da otroke usmerijo proti gimnaziji. Poskušamo se izogniti poti preko srednje šole. Potrebe, talenti in potenciali otrok niso dovolj upoštevani.

KAJ LAHKO STORITE V VORARLBERGU?

Skupna šolska oblika za 10–14-letnike, morda celo obvezno 9. šolsko leto za vse, bi sprostila sedanje razmere in prinesla ugodnosti. Starši, učenci in učitelji osnovnih šol bi bili razrešeni predčasnega pritiska na sprejemanje odločitev. Učenci imajo več časa, da odkrijejo in razvijejo svoje talente, moči in potencial, preden se morajo odločiti, kako nadaljevati šolanje ali poklicno kariero.

Skupna šola za 10–14-letnike zmanjšuje vmesnike in točke odločanja za učence in starše. Skupna šolska oblika se lahko strukturira, na primer v profilnih ali pilotnih šolah, glede na glavne teme (glasba, šport, poslovanje, jeziki itd.). To vodi tudi v skladnost izobraževalnih sistemov v Evropi.

Da bi to izvedli, bi bilo treba spremeniti nacionalno šolsko pravo v Vorarlbergu.

KAKO LAHKO TO ZNANJE UPORABIMO V PARTNERSKIH REGIJAH?

Evropska in mednarodna perspektiva kaže zelo različne izobraževalne koncepte in sisteme. Razložen pojav je bolj mogoče najti v avstrijskem izobraževalnem sistemu.

3.2.3 BOLJŠE UPOŠTEVANJE KOMPETENC PRI KREDITIRANJE UČNIH REZULTATOV

Bolje bi bilo treba preučiti in razložiti o kreditih in priznavanju učnih rezultatov. S tem bi se izboljšala

vertikalna in horizontalna prejemljivost izobraževalnega sistema.

KAKO JE TREBA BOLJE PREUČITI KOMPETENCE PRI KREDITIRANJE UČNIH REZULTATOV V VORARLBERGU?

Vzpostaviti in izvajati dobre in pregledne instrumente, s katerimi se zagotovi, da se kompetence, pridobljene na delovnem mestu, priznajo in priznajoter se enačijo s formalnimi kvalifikacijami, s tem pa je dostop do univerz uporabnih znanosti in drugih univerz med drugim mogoč tudi brez univerzitetnega izpita. Prednosti: Prepusten dostop do izobraževanja za vse, večja privlačnost usposabljanja vajeništva in kvalifikacije mojstrskih obrtnikov, priložnosti za menjavalce kariere.

KAKO LAHKO TO ZNANJE UPORABIMO V PARTNERSKIH REGIJAH?

Na evropski ravni že obstaja instrument v obliki ECVET - Evropski kreditni sistem za poklicno izobraževanje & usposabljanje, ki se uporablja v Vorarlbergu. Sistem ECVET bi bilo treba uporabljati po vsej Evropi v vseh državah in regijah.²

Izvajanje: Nacionalno pravo, predpisi in pristojnosti izobraževalnih ustanov.

3.3 FRANCIJA / AUVERGNE-RHÔNE-ALPES

3.3.1 VKLJUČEVANJE DRUŽIN V ORIENTACIJSKO IZBIRO

Pri izbiri usmerjenosti med starši in otroki je pogosto antagonizem. Vključevanje staršev je odločilni dejavnik v procesu orientacije. Bistveno je,

da imajo starši orodja in ključne za spremstvo svojih otrok, ne da bi vnaprej izpraznili svoje odločitve.

Ideologija je še vedno zelo močna glede prevlade generalne bakalure v zastopanju družin. Za spremembo dojemanja poklicne poti je treba imeti širšo predstavitev diplom in še posebej usposabljanje.

Te ovire za karierne poti in vajeništvo se krepijo na podeželju.

Ena od vzvodov za ozaveščanje staršev je, da se jim zagotovi boljše poznavanje trgovanja z ozemljem, njihovih možnosti in spremembe predstavnosti v zvezi s poklicnim usposabljanjem ali sektorji, na katere vplivajo stereotipi o spolu.

Gre tudi za vprašanje obravnavanja koncepta mobilnosti kot potencialne vzvode za mlade, ki želijo razširiti svoja strokovna in osebna obzorja. Vendar se mobilnost sama po sebi ne bi smela narediti za konec, mladim, ki ne nameravajo zapustiti svojega okolja, pa bi bilo treba zagotoviti informacije, ki jim bodo omogočile, da se vključijo v to.

KAKO SE LAHKO DRUŽINE BOLJE VKLJUČUJEJO V ORIENTACIJSKO IZBIRO V AUVERGNE-RHÔNE-ALPES?

Enable lokalne zainteresirane strani predlagati inovativne rešitve, ki se osredotočajo predvsem na družine v orientacijskem procesu s poudarkom na:

- skupno in partnersko dinamiko ključnih akterjev ozemlja, ki vključuje institucije za usposabljanje, gospodarske akterje in družine. Trgovina in spretnosti kampusov, in kampus odličnosti je mogoče povezati s to novo dinamiko;
- trajnostno pridobivanje znanj in spretnosti, ki jih je treba usmerjati. Bistveno je, da imajo starši orodja in ključne, da spremljajo svoje otroke skozi celotno izobraževalno pot, ne da bi vnaprej izpraznili svoje odločitve.

Intervencija v šolah za predstavitev različnih sektorjev, ki zaposlovajo in dajejo priložnost za

² <https://www.cedefop.europa.eu/en/events-and-projects/projects/european-credit-system-vocational-education-and-training-ecvet>

odkrivanje trgovine prek organizacij za dan odprtih vrat znotrajprostovoljnega podjetja.

Tek 2 glavna poudarka:

1) Prvi korak je združiti občinstvo družin in mladih od 50 do 100 ljudi na akcijo za kolektivne informacije z:

- Splošna predstavitev
- Predstavitev gospodarskih in statističnih podatkov iz različnih obrtnih sektorjev/ ključnih številka vajeništva in zaposlitvenih ponudb po sektorjih / poudarjanje poklicev v potrebi itd.
- Pričevanja različnih obrtnikov
- Pregled posnetkov pričevanja (dopolnjujoča se s predstavitevijo, da bi zagotovili čim večjo vizijo)
- Razprave
- Registracija družine na JPO (Dnevi odprtih vrat), ki so jih predlagali obrtniki

2) V drugem koraku gredo družine v podjetje, da odkrijejo sektor, trgovino znotraj podjetja v času svojega JPO, da bi v resničnem življenju odkrili trgovine, ki jih je mogoče ponuditi svojim otrokom.

KAKO LAHKO TO ZNANJE UPORABIMO V PARTNERSKIH REGIJAH?

Potrebe po vključevanju družin v proces usmerjenosti je vprašanje, ki ga je mogoče najti v vseh partnerskih regijah. Izvajanje ukrepa, ki je zmožno izboljšati vključevanje družin z boljšim poznavanjem strokovnega okolja, priložnosti za usposabljanje in vključevanje, ki jih ponuja učenje, se delno odziva na ta izziv.

Eden od interesov je, da gre za posredovanje na ozemljih s skupnimimobilizacijami gospodarskih akterjev in usposabljanje teh akterjev za zastopanje staršev.

Ukrep je zato mogočepriprilagoditiposebnostim vsakega ozemlja, hkrati pa zadostiti skupnim ciljem mobilnih družin in krepitevviučenja.

3.4 NEMČIJA / BAVARSKA

3.4.1 OBVEZNI VEČERI STARŠEV

Bavarski izobraževalni sistem je zelo seleciven. Skupno šolanje vseh učencev poteka samo do vključno 4. razreda. Po tem so učenci razdeljeni na tristransko sekundarno raven. Tu bo sprejeta prva odločitev o tem, ali se pripraviti na poklicno ali akademsko izobraževanje. Ta odločitev temelji tako na otrokovi uspešnosti kot na starševski izbiri. V tem trenutku imajo starši vlogo v pomembni odločitvi za šolsko kariero in prihodnost svojega otroka.

KAKO JE TREBA IZVAJATI OBVEZNE VEČERE STARŠEV NA BAVARSKEM?

Za zagotovitev, da ta odločitev ne temelji na različnih ravneh znanja o izobraževalnem sistemu in s tem ne razmnožuje socialnih neenakosti, imajo osnovne šole na Bavarskem nalogo, da z večerom staršev enako obveščajo vse starše o izobraževalnem sistemu. Ta večer staršev je treba uporabiti za obvestitev staršev o regionalnem izobraževalnem sistemu v smislu individualno primerne izobrazbe za vsakegaotroka, s čimer se zmanjšajo vrzeli v znanju in strahovi. Obsežne informacije o poklicnem izobraževanju in usposabljanju so pri tem še posebej pomembne zaradi njegove raznolikosti in z njim povezane večje zapletenosti sistema. Zlasti morajo biti starši pred prehodom na srednješolsko izobraževanje obvezni za vsaj enega starša, kar je idealno ob koncu tretjega letnikašolanja. Ker se večeri teh staršev že potekajo po vsej državi, bi jim bilo treba ponuditi le pogosteje, da bi staršem olajšali sodelovanje.

KAKO LAHKO TO ZNANJE UPORABIMO V PARTNERSKIH REGIJAH?

Da bi se izognili zgoraj opisanemu pojavu razmnoževanja socialnih neenakosti zaradi različnih stopinj znanja o regionalnem izobraževalnem sistemu, je lahko obvezen večer staršev primerna rešitev, vendar je to treba preučiti v okviru regionalnega izobraževalnega sistema.

3.4.2 SOCIALNI PEDAGOGI ZA PROMOCIJO TALENTOV NA POKLICNIH ŠOLAH

Ker ni formalnih vstopnih zahtev, kot so diplome za dvojno usposabljanje na Bavarskem, je heterogenost na poklicnih šolah zelo visoka. Obstajata oba učenca, ki začneta poklicno usposabljanje brez kvalifikacij iz nižje srednje ravni, in učenci, ki se po končani srednji šoli opravijo poklicno usposabljanje. Bavarski poklicni šolarji se zato soočajo z močno heterogenostjo v svojih šolskih razredih, pa tudi z nalogo, da vsakemu učencu naredijo pravico pri njihovi stopnji dosežka.

KAKO NAJ SOCIALNI PEDAGOGI POMAGAJO SPODBUJATI NADARJENOST NA POKLICNIH ŠOLAH?

Po modelu mladinskega socialnega dela na poklicnih šolah za učence s težavami pri usposabljanju bi moralo biti tudi svetovanje za zelo visoke in/ali nedvoumne učence poklicne šole. Cilj tega je v celoti izrabiti potencial vsakega posameznika, saj je prikrajšanost pogosto podcenjena, zlasti med visoko učenkami. Zlasti je treba socialno delo mladih na poklicnih šolah razširiti, da bi vključili socialnega pedagoga za spodbujanje talenta. Ta oseba bi delovala kot kontaktna oseba za učitelje, ki imajo v svojem razredu še posebej visoke ali nedvoumne učence in bi se dejavno približali tem učencem. Poleg tega socialni pedagog prevzame informativne dogodke v razredih o šolski in poklicni karieri ter nudi individualne posvetovalne ure tako za učence kot tudi za starše. Pomembno je, da so načini in možnosti realno predstavljeni v tem posvetovanju.

KAKO LAHKO TO ZNANJE UPORABIMO V PARTNERSKIH REGIJAH?

Če ima regionalni sistem poklicnega izobraževanja in usposabljanja zelo heterogene kohorte, je pomembno v celoti izrabiti potencial vsakega učenca s ciljnim ukrepi, ki so prilagojeni ustreznemu izobraževalnemu sistemu. Pomembno je zagotoviti, da je potrebna podpora tako v spodnjem kot zgornjem obsegu zmogljivosti.

3.4.3 INFORMACIJSKI IN PRIPRAVLJALNI TEČAJI V ZVEZI S SPREMEMBAMI MED VRSTAMI SREDNJE ŠOLE

V bavarskem izobraževalnem sistemu se izbor v različne izobraževalne poti poteka v zelo zgodnji fazi. Že po štirih letih osnovnošolcev se priporoča za enega od treh srednješolskih vrst "Gimnazija" (gimnazija), "Realschule" (srednja šola) in "Mittelschule" (Srednja šola) in s tem za precej akademsko ali bolj praktično kariero. Po tem lahko le zelo majhen odstotek otrok (približno 4 % p.a.) popravi svojo odločitev staršev za izbrani šolski tip. Opaziti je mogoče, da sistem zlahka olajša spremembe srednje šole na nižji ravni izobraževanja, npr., skoraj 40% od 40% od vseh učenika sa pocetnim u gimnaziji bi se preusmerjalo u tip skole na nizem nivou, a iz Förderschulea u Mittelschule tesko da se to ne dogadja, posebno se menjaju od Realschule do Gimnazije, ali od Förderschulea do Mittelschulea. To daje vtis, da sistem olajšuje predvsem "navzdol usmerjeno" premostitev, ne pa nujno tudi "prehodnost navzgor". Pogosto je prehod nadarjenega študenta iz Realschule v Gimnazijo zavrtnjen, iz razlogov, kot so. da se študent ni naučil drugega tujega jezika na Realschule, kar je zahteva na gimnaziji, vendar ne naRealschule. Prav tako se od učencev, ki se spreminjajo v srednjo šolo na visokošolski ravni, zelo pogosto zahtevajo, da pri novem šolskem tipu ponovijo šolsko leto.

KAKO JE TREBA NA BAVARSKEM PODPRETI SPREMEMBO MED VRSTAMI SREDNJE ŠOLE?

Da bi se breme spreminjanja v srednjo šolo znižalo na visokošolski ravni, npr. Zainteresirani starši in učenci bi morali imeti enostaven dostop do informacij o tem, kako bi se lahko spremenila šola. Uvesti bi bilo treba standardiziran in pregleden proces, vse zahteve pa bi bilo treba jasno oblikovati in sporočiti. Prav tako bi morale biti zahteve realne, študentom pa bi bilo treba dati priložnost, da se pripravijo na izpolnjevanje teh zahtev.

Da bi se izognili dejstvu, da bi bilo treba ponoviti šolsko leto, mora bavarska država ponuditi pripravljalne tečaje za menjavnike šol, pripravljati nadarjene učence v določenih predmetih, tako da

bodo lahko izpolnili zahteve za novi šolski tip, ne da bi jim bilo treba ponavljati celo šolsko leto.

Kar zadeva zahtevo po drugem tujem jeziku, je treba predviti "prehodna obdobja" za učence, ki so prehod na nove šole, v katerih so dobili čas, da dohitejo znanje tujega jezika (npr. na podlagi samoučitve), ne da bi prejeli ocene o njihovi uspešnosti.

KAKO LAHKO TO ZNANJE UPORABIMO V PARTNERSKIH REGIJAH?

Glede na specifične strukture izobraževalnih sistemov partnerskih regij ne moremo presoditi, v koli je ta problem veljaven tudi zanje. Vendar menimo, da so popolna preglednost, jasno oblikovani in standardizirani procesi ter dobra komunikacija in "ponudbe za podporo prehodu" nujno za vsak izobraževalni sistem, ki namerava spodbujati prejemljivost.

3.4.4 POSEBNO SVETOVANJE V ZVEZI Z IZBOROM SREDNJE ŠOLE IN SPREMLJAJOČIMI PONUDBAMI ZA PODORO UČENJU

Dokaj dobro je znano, da bavarski izobraževalni sistem dobro deluje za otroke in starše iz izobraženega srednjega razreda, saj jim starši teh otrok lahko dajo podporo, ki je pogosto potrebna za soodločanje z ogromno količino učenja, da bi jim omogočili uspešno opravljenih in izpite. Zato ti starši pogosto prevzamejo vlogo "pomočnikov učiteljev" za svoje otroke. Otroci z imigracijskim ozadjem ali otroci iz delovnega razreda ne morejo vrniti podpore svojih staršev, poleg tega pa se obenem pogosto ukvarjajo tudi z nespremenljivimi socialnimi in finančnimi razmerami. Zato je bil bavarski izobraževalni sistem kritiziran, ker je nepošten in še dodatno utrjuje socialne razlike.

Poleg tega je mogoče opaziti, da se priporoča razmeroma visoka količina migrantov za srednje šole na nižji izobraževalni ravni (kot je "Mittelschule") in tako obiskujejo srednje šole. Vendar sem dovolj vmešavanju, bistveno višja količina učencev z priseljevanjem (veliko več kot nemških domorodcev) kasneje nadaljevala šolanje

na višjih srednješolskih šolah, kot je "Wirtschaftsschule/ FOS/ BOS".

KAJ JE TREBA STORITI, DA BI SE MIGRANTI USTREZNO UJEMALI NA RAVNI SREDNJE ŠOLE NA BAVARSKEM?

Očitno se zdi, da mnogi učenci s priseljenim ozadjem niso ustrezno dodeljeni pravemu tipu šole. Težnja je, da se jih dodeljevanje nižje srednje šole, kot je "Mittelschule", čeprav statistike kažejo, da jih ima več kot tretjina potenciala, kasneje pa se odločijo za doseganje in doseganje, višje srednješolske kvalifikacije.

Zato bi bilo treba na osnovnih šolah uvesti posebne svetovalne ponudbe, zlasti namenjene staršem in učencem z ozadjem priseljevanja, da bi migrantom omogočili večjo usmerjenost in informacije o nemškem šolskem sistemu in morebitnih kariernih poteh, kar je posledica izbire. Na ravni srednje šole bi bilo treba brezplačno ponuditi usposobljeno učno podporo, npr. Vsak otrok mora imeti možnost, da prejme ustrezno šolsko izobrazbo in doseže dobre šolske rezultate neodvisno od finančnega in socialnega ozadja, v katerem se rodi.

KAKO LAHKO TO ZNANJE UPORABIMO V PARTNERSKIH REGIJAH?

Glede na posebne strukture izobraževalnih sistemov partnerskih regij ne moremo presoditi, v kolikšni meri je ta problem veljaven tudi zanje, vendar se koncept uporablja tudi za druge alpske regije, v katerih je veliko socialno prikrajšanih otrok ali otrok z ozadjem priseljevanja.

3.5 ITALIJA / JUŽNA TIROLSKA

3.5.1 MATURA PO POKLICNIH USPOSABLJANJIH

Če bi pripravnik želel doseči maturo po poklicnem usposabljanju, sta trenutno možni dve možnosti:

1. Pripravnik se lahko udeleži tečaja na poklicni šoli po končanem poklicu. To je mogoče brez starostne

omejitve v obliki polnega šolskega leta (enoletni tečaj, ki vodi do matura).

2. Druga možnost je sklenitev dvoletne vajenišnice z udeležbo na šoli s delavnim časom (dvoletni redni tečaj, ki vodi do matura). Ta možnost je rezervirana za pripravnik do starosti 24 + 364 dni. Kar pomeni, da je sklenitev vajeništva možna le do te starosti. Diplomanti "Berufsreifeprüfung" prejmejo splošni univerzitetni vhod skozi uspešno dokončanje pripravljanih tečajev in Matura. V obeh primerih lahko pripravnik študira karkoli po pridobitvi diplomo iz poklicnega usposabljanja.

KAKO JE TREBA MATURO PO POKLICNEM USPOSABLJANJU IZVAJATI NA JUŽNEM TIROLSKEM?

Če je vajenec končal štiri leta osnovnega poklicnega usposabljanja bodisi na tehnični šoli bodisi v obliki vajeništva, se lahko prijavi za sprejem na tečaj matrice na poklicni šoli. Pri tem mora biti postopek sprejema neukrep in ne ovira. Pripravljani tečaji morajo biti zasnovani tako, da ustrezajo stopnji izobrazbe.

Vlagatelje je treba pravočasno obvestiti o podrobnostih postopka. Ker lahko diplomanti "Berufsreifeprüfung" študirajo karkoli prekoti je karierna pot, je pomembno, da študente podrobno obvestite o tej možnosti, ko izberejo kariero. Matura poklicnega usposabljanja naredi vajeništvo privlačnejšo. Ta enakost možnosti med vajenci in matura študentov je pomemben dejavnik pri odločitvi za izbiro izobraževalne poti. Te informacije je treba jasno sporočiti tudi staršem, toliko se jih boji, da otrok ne bo imel enakih možnosti v poznejši fazi, če se bo usposabljal za poklicno usposabljanje. S tem nepravilnim strahom se lahko izognemo le zadostnim in pravičnim informacijam o priložnostih mature poklicnega usposabljanja. Obsežno izobraževanje učiteljev in poklicnih svetovalcev je torej temeljnega pomena. Tu je treba najti nove strategije za senzibilizacijo in usmerjanje mladih pri izbiri kariere in podporo staršem z informacijami.

KAKO LAHKO TO ZNANJE UPORABIMO V PARTNERSKIH REGIJAH?

Željo staršev glede možnosti prostega dostopa do kakršnega koli izobraževanja za njihove otroke je

treba podpreti z zadostnimi informacijami. Odgovorna svetovalnasredišča, javne službe in ponudniki informacij morajo biti usposobljeni in dobro obveščeni o trenutnih razmerah. Srečanje s starši, katerih otroci obiskujejo 7. razred, je prava platforma za prenašanje informacij o maturi poklicnega izobraževanja in s tem preprečevanje socialne stigme okoli poklicnega usposabljanja in mature. Starše učencev 7. razreda je treba med večernim srečanjem, ki poteka že pred začetkom šole, obvestiti o možnostih mature poklicnega izobraževanja in usposabljanja.

3.5.2 OBRTNE OBRTI PRIHODNOSTI

Rokodelstvo prihodnosti, področje, na katerem se bodo tehnologije v prihodnosti uporabljale vedno več, se bo bistveno spremenilo. Poklicni profili v poklicnih dejavnostih se razvijajo na novo glede na stalnodigitalizacijo. Še posebej za vse večji potencial novih tehnologij podjetja vedno bolj potrebujejo vse več usposobljenih zaposlenih, ki ga lahko najbolje izrabijo. Zato je vse bolj pomembno, da se zaposleni lahko kvalificirajo za digitalni delovni svet, tako da zagotovimo, da njihovo usposabljanje tehnično ne zaostaja.

KAKO JE MOGOČE RAZVITI OBRTNE OBRTI PRIHODNOSTI NA JUŽNEM TIROLSKEM?

V prihodnosti bodo morala obrtna podjetja aktivno sodelovati pri oblikovanju usposabljanja in nenehno e-ovrednoteti potrebna znanja. Tu lahko pride prav strategija upravljanja kompetenc. Izdelavo jetreba podpreti in spremljati in na koncu uporabiti skupnim razvojem.

Posodobiti bo treba obstoječe ponudbe usposabljanja z razvojem novih profilov kompetenc. Senzibilnost in informacije imajo tukaj temeljno vlogo in jih je treba vedno upoštevati. Zaposleni ne smejo biti preveč obremenjeni, temveč morajo biti dobro pospremeni. Nadaljnje usposabljanje in vsebinski vložki ustvarjajo varnost in pomagajo pri razvoju novih znanj in spretnosti.

Seveda je sensitivno podjetje digitalne inovacije osnovni predpogoj. To je edini način, da vplivamo na razvoj poklicnih profilov v poklicnih dejavnostih.

Zaradi tega so poklicni profili usposobljenosti in splošno preučitev usposabljanja nujnost.

KAKO LAHKO TO ZNANJE UPORABIMO V PARTNERSKIH REGIJAH?

Prihodnje tehnologije in digitalni poslovni modeli podpirajo digitalni razvoj. Podjetja članice Ivh.apa spodbujajo sprejetje teh tehnologij in digitalnih poslovnih modelov ter s tem pospešijo njegovo uporabo in razvoj. Z anketo zagotavljajo tudi neprekinjene povratne informacije o dejanskih profilih delovnih mest in potrebnih spretnostih. Te informacije se uporabljajo kot podlaga za nadaljnji razvoj vsebine poklicev usposabljanja: obstoječe poklice usposabljanja v poklicih s spretnostmi in njihove profile usposobljenosti v zvezi s povečanjem digitalizacije je mogoče prilagoditi v smislu vsebine, s pomočjo konkretnih specifikacij o zahtevah.

Hkrati poteka pregled dejanskih oglasov o delovnih mestih. Podjetja so na te teme anketa, da bi pridobili obsežen pregled profilov poklicnih kompetenc. Le z obsežnosenzibilizacijo in stalnim sodelovanjem, pa tudi z nenehno izmenjavo, lahko v podjetjih uspe sprememba v mislih.

3.6 ITALIJA / TARENTINO

3.6.1 FORMALNE IN NEFORMALNE STRATEGIJE ZA POVEČANJE PREJEMLJIVOSTI V IZOBRAŽEVALNEM SISTEMU

V okviru avtonomne pokrajine Trento navpična in horizontalna prejemljivost še vedno velja za izziv za izobraževalni sistem. Obstajajo različne formalne in neformalne strategije za doseganje premostivejših izobraževalnih sistemov s potrjevanjem, priznavanjem in certificiranjem prejšnjih učnih izkušenj ali z reformo poklicnega usposabljanja, da bi zmanjšali vrzel med poklicnim usposabljanjem in dostopom do visokošolskega tehničnega izobraževanja in univerzitetnega usposabljanja. Še vedno pa obstajajo nekatere strukturne impedence, ki jih lahko izkusijo nekateri učenci, ki morda težko prepoznajo svoje nadaljnje

priložnosti, ko jih izpustijo iz izobraževalnega sistema. Poročali bi o primeru 17-letnega študenta, ki je pred kratkim uspešno zaključil štiriletni tečaj poklicnega izobraževanja z dvojnimi izkušnjami in poskušal vstopiti v peto leto, ki je obvezen za dostop do terciarnega izobraževalnega sistema (vertikalna prepustnost), saj mu njegova štiriletna kvalifikacija ne omogoča takojšnjega dostopa do visokošolskega izobraževanja. Izpitu ni uspelo vstopiti v peto leto in se ni mogel preseliti v peto leto tehničnega izobraževanja (horizontalna prejemljivost). O primeru tega študenta smo razpravljali med tečajem usposabljanja, ki ga je avtonomna pokrajina Trento ponudila učiteljem na delovnih mestih (inštruktorjem) dvojnega sistema, pa tudi nekaj učiteljem in socialnim partnerjem. Rezultate te razprave bi lahko povzeli kot predloge za to, kar lahko storimo v Trentinu v naslednjih letih, da bi poskušali najti rešitev za te posebne primere in kako bi lahko to znanje uporabili v partnerskih regijah.

KAKO NAJ SE POVEČA PREJEMLJIVOST IZOBRAŽEVALNEGA SISTEMA AVTONOMNE POKRAJINE TARENTINO?

Na individualni ravni so bili predlagani naslednji ukrepi, ki bi lahko bili zdaj že izvedljivi: priložnost, da študent razmišlja o svojih prihodnjih perspektivah in o njegovi motivaciji prek strokovne svetovalne službe; poskusiti vstopiti v peto leto tehničnega izobraževanja zunaj Avtonomne pokrajine Trento; poskusiti vstopiti v tehnično srednjo šolo, ki se začne od tretjega leta znotraj Avtonomne pokrajine Trento. V prihodnosti bi bilo na individualni ravni koristno delati na krepitvi kompetenc, ki so potrebna za dostop do novih šolskih poti in visokošolskega izobraževanja; spremljati motivacijodijaka v času in razmisliti o spremembi vrste šole z drugačnospecializacijo.

Na ravni šole so bili predlagani naslednji ukrepi, ki bi lahko bili zdaj že izvedljivi: ustvariti strukturirane prehode med različnimi vrstami šol; aktivirati tečaje zvečer, da bi podprli pripravo na petletni izpit poklicnega izobraževanja in usposabljanja za naslednje leto; študenta usmerjati skozi preživete priložnosti; začeti projekt dvojnega sistema. V prihodnosti, Na nivou šole, bilo bi koristno razmišljati o možnosti da se na začetku nove skole

menja; da se organizirajue tečajevi kako bi se pripravili za petoletni pregled VET- a; davanje podpore kompetencijama za built za časa pripravništva kako bi se u septembru pripravili za petoletni pregled VET- a; da bi se tečajevi u letnjem to ušli u tehničke srednje šole u septembru.

Na poslovni ravni so bili predlagani naslednji ukrepi: organiziranje vajeništva z dvojnim sistemom s šolo je bilo tudi dokončano, da bi opravilo petletni izpit za poklicnoizobraževanje; potrdilo o novo pridobljenih kompetencah; omogočiti študentu, da eno leto dela v podjetju zunaj dvojnega sistema. V prihodnosti bi bilo na poslovni ravni koristneje, če bi bili bolj odprti za prevzem študentov v težkih situacijah in jim dali podporo; uvesti posebne ukrepe, kot so faze o komunikaciji in upravne kompetence za izboljšanje osnovnih kompetenc (italijanščina, matematika) za vpis na petoletni izpit poklicnega usposabljanja; spremljati in oceniti spremembe in povratne informacije z dinamičnim profilom študenta.

Na institucionalni ravni (izobraževalni sistem Avtonomne pokrajine Trento) so bili predlagani naslednji ukrepi: uvesti strukturirane poti za olajšanje prehoda med srednjimi in poklicnimi šolami; dati priložnost za orientacijsko kolokvij s strokovnjakom zunaj šole; formalno priznavanje kompetenc, pridobljenih med vajeništvom v dvojnem sistemu. V prihodnosti bi bilo koristno spremeniti izbirne postopke/procese in študijske načrte za oblikovanje veljavnih alternativ za te primere in za oblikovanje še bolj individualno prilagojenih poti.

KAKO LAHKO TO ZNANJE UPORABIMO V PARTNERSKIH REGIJAH?

V študiji primera je bilo poudarjeno dejstvo, da je med formalnimi/regulativnimi elementi in resničnimi vsakodnevnimi praksami upravljanja študentskih odlomkov med različnimi šolskimi potmi in na splošno usmerjenost. Deloma je to posledica več omejitev sistema (neobdelana pravila, neobdelani predmeti dejavnosti, subjekti, ki niso pripravljene za obravnavanje nepričakovanih razmer

itd.). Te omejitve je mogoče obravnavati z izpeljavo neskladnosti sistema in z aktiviranjem prve stopnje učenja z vključenimi akterji (učitelji, tutorji, institucije), da bi se z regulativnimi posegi potisnili k iskanju novih rešitev, ki bi se v prihodnosti lahko institucionalno učile.

3.6.2 SPREMENI LABORATORIJ ZA PREHODNOST

Drugi predlog je izvedba prvotne različice laboratorija, ki je navdihnila učni atelje znotraj projekta Dual Plus, tako imenovanega Laboratorija za spremembe, u okviru cije interakcije ljudi iz raznih sistema (svet rada, VET, Schools) opisu sisteme "aktivnosti" (npr. akcije i možnosti rentabilnosti med veterom, šolama i delom, te u okviru VET-a, Schools and Work) i da bi se našle nove prakse za aplikacijo (priznavanje kompetencija, novi formati treninga, novi formati pripravništva i sl.). Namen teh laboratorijev za spremembe je oblikovanje in izdelava sistemov dejavnosti. Sistem dejavnosti je kompleksna struktura, ki jo sestavljajo: a) predmeti ("rešitve in prakse prepustnosti"), b) predmeti, kot so vključeni ³ ljudje ("učitelji, učitelji, učitelji podjetja, zaposleni, ..."), c) materialne tehnologije in orodja ("spretnosti in kompetence, mreže, izobraževalne tehnologije, ..."), ki mediarajo odnos med predmetom in predmetom; d) pravila in predpise, ki usmerjajo izvajanje dejavnosti; e) osebe v obliki skupnosti igralcev, interakcije s simbolnimi sistemi, kot so strokovni jezik, norme in kulturne vrednote; f) delitev dela, ki posreduje skupnosti akterjev in predmetdejavnosti.

Sistem dejavnosti, ki je predstavljen tukaj, je lahko brez težav spočet kot neizčrpen vir napetosti, s stalnimi zlomi in nedoslednostmi (to so omejitve prepustnosti). Napetosti se pojavljajo iz dveh glavnih razlogov: zaradi različnih vizij dela, ki ga igralci razvijajo v okviru sistema dejavnosti (npr. prisustvo pravila ali normi, ki utiče na

³ Ateljeji so majhne delovne in učne skupine, ki jih upravlja posrednik in so sestavljene na heterogen način. Cilj ateljeja je podpreti sodelovanje in izmenjavo dejavnosti različnih strokovnih skupnosti (v našem primeru podjetij in ustanov za usposabljanje), s posebnimi vložki, ki jih je dal trener,

deliti svoje strokovno znanje, dobesedno "prečkati meje" svojega strokovnega znanja in spretnosti za ustvarjanje novih praks.

omejesnost); ali kot rezultat težav, ki se pojavljajo v času dnevnih aktivnosti, kot so neispravnih tehnologij in orodij, ali neučinkovitosti normi in delitve dela, posebno glede fluidnosti delovanja (npr. različnih normi i predpisov v sistemu VET-a in šolskega sistema). V laboratoriju za spremembe lahko udeleženci po začetni fazi, v kateri se pojavljajo protislovja, začnejo obravnavati vprašanja in dileme ter z ustvarjalnimi akcijami prepoznati nove rešitve, podprte z diskurzivnimi dejavnostmi. Produkt tega kolektivnega procesa je razvoj novih praks in pojmov dejavnosti in njenega cilja s sorodnim razvojem novega občutka za kolektivno identiteto ("podjetja, poklicno usposabljanje in šole, ki delujejo v skupnem pomenu"). Izvor teh napetosti se ne nahaja le v notranji sferi sistema, ampak tudi zunaj tega sistema, z drugimi povezanimi in medsebojno odvisnimi sistemi.

KAJ LAHKO STORITE V TARENTINU?

Po izkušnjah iz učnega ateljeja jemogče v laboratoriju za spremembe poučiti napetosti in pasti lokalnega sistema prežemanja in poiskati nove rešitve, ki jih je treba deliti z lokalnim javnim organom(provinca Trento). Kot učni atelje so zatoaboratoriji Change Lmajhni delovni in učni skupini, ki jih upravlja posrednikin so sestavljeni na heterogen način. Na splošno zaporedje dejavnosti znotraj enega laboratorija za spremembe vključuje: uvodni del, v katerem je ugotovljen in predstavljen problem ali vprašanje, ki ga je treba obravnavati; operativni del, kjer vsi udeleženci predstavijo svoje stališče pri obravnavanju problema s podporo posrednika in predstavijo svoje izkušnje in prakse, ki so že na mestu; tretji del razmišljanja, ki opredeljuje pridobljene in "prenosljive" prakse udeležencev v njihovih delovnih izkušnjah. V končni fazi se "prečkanje meja" dogaja, ker je bila praksa, ki je bila prej razvita v določenem kontekstu, v času ateljeja, preusmerjana, razširjena v enem ali več različnih kontekstih.

V okviru Trentina se lahko organizira zaporedje laboratorijev zaspremembe glede na udeležbo vseh zainteresiranih strani, vključenih v proces prejemljivosti: predstavnikov PAT, podjetij, zavodov za poklicno usposabljanje in šol, s predlagano udeležbo tudi študentov, pravega predmeta, ki je

vključen v procesprejemljivosti. Obstajala bi tudi samostojna delovna skupina , ki bi se lahko aktivirala, če bi bilo to potrebno , za reševanje težav s premično sposobnostjo (torej študenti, ki prosijo za podporo pri upravljanju horizontalne in navpične prejemljivosti znotraj lokalnega sistema).

KAKO LAHKO TO ZNANJE UPORABIMO V PARTNERSKIH REGIJAH?

Kot rezultat mednarodne validirane metodologije (Change Laboratory) je ta pristop mogoče zlahka uporabiti v medkulturnem pogledu. Laboratorij za spremembe je po svoji naravi »situiran«, kar pomeni, da zahteva stalno primerjavo z lokalnimi kulturnimi in normativnimi razmerami na prehodnosti. Navzkrižna kulturna različica laboratorija za spremembe, ki se ujema s položajem dveh ali več držav hkrati, glede na vprašanja premostitve, s katero se je treba soočiti, bi lahko bila še eno pomembno orodje za uporabo v lokalnem kontekstu (to je povabilo ljudi iz različnih držav znotraj lokalnih laboratorijev za spremembe, da si delijo vpoglede od zunaj).

3.7 SLOVENIJA

3.7.1 PRAVIČNA PROMOCIJA

Ključni problem v sistemu dvojnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja v Sloveniji je pomanjkanje zanimanja mladih za obrtne poklice. Zato so boljše informacije o možnostih izobraževanja, ki jih ponuja slovenski sistem, ključnega pomena tako za učence kot za starše, tudi pri osnovnošolski starosti.

KAKO NAJ SE IZBOLJŠA PROMOCIJA OBRTNIH OBRTI V SLOVENIJI?

Zato je pomembno spodbujati poklicno usposabljanje tako, da se čim prej doseže čim več učencev in staršev. Da bi to lahko zagotovili, želimo uvesti Dan obrti za osnovnošolce, kar bi jim moralo omogočati, da se bodo lahko spoznale z različnimi obrtmi in obrtmi.

Primeren ukrep za ta dan bi bil obisk mednarodnega sejma obrti in podjetništva. Na sejmiščini bodo na

sejmiščini, kjer se bo predstavilo 10-15 privlačnih in pomanjkljivih poklicev, postavili tako imenovano "Trgovsko ulico". Informacije s osrednjega mesta ulice bo zagotovil tako imenovani urad za vaje in študij, kjer bodo obiskovalci prejeli vse informacije o vaje in drugih izobraževalnih možnostih. Ulica je organizirana po načelu »vse na enem mestu«, saj so posamezni poklici predstavljeni hkrati, vključenost dijakov v proces praktičnega usposabljanja z delom na ulici v obliki predstavitev, ter vključevanje šol, ki vodijo izobraževalne programe.

Za uspeh ukrepa je pomembno, da povabimo vse osnovne šole v Sloveniji in jim omogočimo, da jih regionalne občine prevažajo na sejem. Na sejemu bi bilo treba povabiti tudi starše.

KAKO LAHKO TO ZNANJE UPORABIMO V PARTNERSKIH REGIJAH?

Glede na morda podobne težave bi bilo treba problem promocije internacionalizirati v smislu izmenjave izkušenj in znanja ter morda tudi skupnih promocijskih nastopov v regionalnem prostoru EU.

3.7.2 BOLJŠI PRETOK INFORMACIJ

Predpostavljati je treba, da je lahko tudi pretok informacij boljši. Včasih je vsebina, ki je za nekatere očitna, velika neznanost drugim. S tega vidika je treba stalno posodabljati informacijski sistem.

KAKO SO LAHKO OSNOVNE ŠOLE BOLJE OBVEŠČENE O DVOJNEM IZOBRAŽEVANJU?

Za boljše obveščanje svetovalcev osnovnih šol, ki so izredno pomembni za prenašanje informacij učencem osnovnih šol in njihovim staršem, predlagamo regionalna srečanja, na katerih zbornice, ministrstvo in srednje šole zagotavljajo ključne informacije o izvajanju in koristih sistema dvojnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja.

Smiselno bi bilo, da bi regionalna srečanja potekala v osnovnih šolah. Vsako leto se določi osnovna šola v vsaki regiji, kjer bo srečanje potekalo. To bi dodatno povečalo zanimanje osnovnih šol in s tem bi bilo

mogoče premagati še en problem pri zagotavljanju informacij in spodbujanju dvojnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja.

KAKO LAHKO TO ZNANJE UPORABIMO V PARTNERSKIH REGIJAH?

Primerjava informacijskega sistema keyoplasti s v primary schools in analiza potreb po informacijah.

3.7.3 SKUPNO FINANCIRANJE

Z uvedbo dvojnega sistema delodajalci prevzemajo veliko finančno breme. Stroški delodajalcev za prakso niso samo stroški nagrad in obrokov, temveč tudi tako imenovani skriti stroški (stroški opreme delovnih mest, stroški usposabljanja, ...). Premostitev je zato mogoče podpreti z zagotavljanjem ustreznih ponudb za financiranje.

KAKO NAJ SE V SLOVENIJI ORGANIZIRA FINANCIRANJE DVOJNEGA IZOBRAŽEVANJA?

Skupno srečanje ključnih zainteresiranih strani, kot so Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in enake možnosti, bi lahko razvilo rešitev za te neenakosti financiranja med podjetji. Na srečanju bi morala podjetja za usposabljanje predstaviti problem financiranja in obveznosti delodajalcev do ministrstev na podlagi analize stroškov, ki jih imajo delodajalci pri zagotavljanju praktičnega usposabljanja. Glede na to, da gre za iskane in pomanjkljive poklice in da to odraža razvoj, ne le posameznih regij, ampak celotne države Slovenije, bi bilo treba precej deliti tudi stroške izvajanja dvojnega sistema poklicnega izobraževanja in usposabljanja.

Ker ima Slovenija prostovoljno članstvo v Obrtni zbornici, bi bilo smiselno ustanoviti izobraževalni sklad, h kateremu prispevajo vsi poslovni subjekti ali podjetniki. Zasnova sklada bi bila regionalna. Sistem bonov bi bil mogoče uporabiti za izvajanje financiranja.

Poleg tega bi morala biti možnost sofinanciranja na voljo tudi neposredno od države, in sicer iz vrstih ministrstev: ministrstva za gospodarstvo,

ministrstva za delo in ministrstva za šolstvo. Financiranje bi bilo treba zagotoviti z javnimi razpisi.

KAKO LAHKO TO ZNANJE UPORABIMO V PARTNERSKIH REGIJAH?

S primerjavo stroškov partnerskih držav za pridobitev ranga več informacij med seboj in s tem dvigne moč argumentov za pogajanja z državami institucijami.

3.8 ŠVICA

3.8.1 SPODBUJANJE LOKALNIH INFORMACIJSKIH PLATFORM

Švicarski sistem poklicnega usposabljanja je eden najuspešnejših v Evropi, ki ga lahko delno pripišemo visoki stopnji socialne prejemljivosti. Tako mladi strokovnjaki kot ljudje, ki iščejo prehod na drugo linijo dela, bodo našli veliko poti, ki jim bodo omogočile doseganje svojih ciljev.

V praksi pa ugotovimo, da glede na starost in socialno ozadje vsi ne prinašajo na mizo enake ravni znanja – kljub dobro usklajeni mreži za svetovanje na področju zaposlitve in kariere. Zlasti je ozaveščenost o regionalnih izobraževalnih ponudbah, prehodnih priložnostih in pobudah, ki jih vodijo določene šole, pogosto malo. Jasno je, da je treba nadalje spodbujati izmenjavo med različnimi akterji na poklicnem usposabljanju.

KAKO NAJ SE IZVAJAJO LOKALNE INFORMACIJSKE PLATFORME?

Priporočamo izdelavo ali podporo lokalnim informacijskim platformam, ki bolj spodbujajo regionalne priložnosti in specialitete, kot jih lahko nacionalne rešitve.

Da bi dobili vse zainteresirane strani na isti strani, morajo biti različne dostopne točke prilagojene staršem, otrokom, mladini in delodajalcem, vsebina platforme pa mora biti prilagojena tudi potrebam. Takšne regionalne platforme bi morale biti neposredno dostopne vsem zainteresiranim stranem v poklicnem usposabljanju, da bi

omogočile enostavno izmenjavo informacij, kot da bi bile v interakciji v socialnem omrežju, namenjenem poklicnemu usposabljanju. Seveda bo za to potrebna določena stopnja zmernosti skupnosti, vendar bo manj ovir za posamezne udeležence, širše sprejet projekt bo.

Tu prihajajo oblikovalci politik, ki bi morali zagotavljati aktivno podporo lokalnim projektom in spodbujati inovacije na tem področju.

KAKO LAHKO TO ZNANJE UPORABIMO V PARTNERSKIH REGIJAH?

Koncept decentraliziranih informacijskih omrežij je mogoče zlahka prenesti druge regije. Kot predpogoj pa je treba najprej pregledati lokalne zahteve. Mogoče je prenesti izkušnje iz obstoječih projektov.

3.8.2 USTVARJANJE VEČ PRILOŽNOSTI ZA PRIPRAVNITVO V SKUPNIH PODVIGIH

V pogovorih z mladimi vedno znova opazimo, da imajo pogosto zelo nenatančen ali enostranski zamisel o poklicu, ki bi se ga radi naučili, in možne kariernepoti, ki si jih lahko prizadevajo, kar vključuje tudi vstop na Univerzo uporabnih ved, zaradi prejemljivosti izobraževalnega sistema. Prejšnje pripravništvo v ustreznem podjetju jim pomaga, da imajo boljše idejo o posameznih dejavnostih, zahtevah in dnevni rutini. Vendar pa na številnih strokovnih področjih razpoložljivost pripravništva ni zagotovljena. Zlasti mala podjetja pogosto niso v položaju, da bi opravila to dodatno delo. S skupno strategijo med podjetji za usposabljanje, poklicnimi šolami, kantoni in akterji lokalnega gospodarstva je treba ustvariti nove ponudbe za razbremenitev podjetij.

KAJ LAHKO STORIMO V NAŠI REGIJI?

Predlagamo uporabo infrastrukture poklicnih šol, pa tudi znanja in izkušenj učiteljev in poklicnih strokovnjakov iz podjetij, za skupni razvoj delavniških ponudb, ki trajajo nekaj dni. To lahko storimo namerno v časih, ko ustrezne delavnice in

učilnice na poklicnih šolah niso v uporabi, na primer med počitnicami, ob vikendih itd.

KAKO LAHKO TO ZNANJE UPORABIMO V PARTNERSKIH REGIJAH?

Koncept se lahko relativno enostavno uporablja tudi za druge poklice, zlasti za usposobljene poklice. Rezultati, načrtovanje, primeri in izkušnje bodo objavljeni v ta namen.

3.8.3 USTREZEN ODZIV NA SPREMEMBE TRGA V VISOKEM STROKOVNEM IZOBRAŽEVANJU

Švicarske univerze uporabnih ved imajo poslanstvo, da pripravijo študente za poklicno delo s študijem, usmerjenim v prakso, ter raziskavami in razvojem, usmerjenim v uporabo.

Digitalizacija v zadnjih desetletjih je privedla do razvoja težnje k vedno rastoči individualizacije. To ni prikazano le na gospodarski ravni, na primer z razlikovanjem trgov do izdelkov personalni s ciljno velikostjo skupine 1, temveč tudi na družbeni ravni z željo po graditvi poklicnega in osebnega življenja v skladu z osebnimi željami in idejami. Poleg tega se profesionalni trg zaradi digitalizacije zelo hitro spreminja in zahteva vse več novih sposobnosti in kompetenc.

KAKO NAJ SE UNIVERZE UPORABNE ZNANOSTI ODZOVEJO NA TRŽNE SPREMEMBE V ŠVICI?

Univerze v uporabnih znanostih bi se morale na to odzvati tako, da bodo svoje vrste študij strukturirane na bolj modularan način in s spodbujanjem interdisciplinarne narave zanje, na primer. Na ta način bi študenti lahko med študijem zgradili individualni profil, zaradi česar bi lahko tekmovali na trgu dela.

Študije samskih študij, ki spremljajo zaposlitev, so še vedno nekaj posebnega na švicarskih univerzah in so večinoma omejene na tehnični sektor. Širitev v nadaljnjih sektorjih bi več študentom omogočila učinkovitejše bivanje študij in zaposlitve. Študenti bi lahko uporabili, kar so se naučili med študijem na delovnem mestu in obratno. V tem okviru moramo ponovno preučiti kulturo prisotnosti in obvezno prisotnost narediti le, če ponuja dodano vrednost. Da bi to dosegli, bomo morali ustvariti ustrezne oblike poučevanja in nove pogoje.

Tu se univerze uporabnih znanosti in politike spodbujajo k spodbujanju inovacij na področju izobraževanja v zgodnji faziv okviru spodbujanja digitalizacije in ustvarjanja ustreznih okvirnih pogojev.

KAKO LAHKO TO ZNANJE UPORABIMO V PARTNERSKIH REGIJAH?

Zaradi globalnih trgov se te tržne spremembe dogajajo v številnih državah hkrati in so zato pomembne za univerze uporabnih ved v vseh partnerskih regijah.

4 PREDLOGI MEDNARODNE POLITIKE

V globaliziranem svetu s tekočimi mejami na trgih dela so zato tudi vseobsegajoče skupne potrebe po spremembah v izobraževanju. Da bi izboljšali

prejemljivost v celotnem alpskem prostoru, so bili razviti dodatni predlogi nadnacionalne politike, ki so predstavljeni v nadaljevanju.

4.1 ŠIRITI IN SPODBUJATI SODELOVANJE S SOSEDNJI DRŽAVAMI UOBROČA V IZOBRAŽEVALNEM SISTEMU

Pravna podlaga je zagotovljena z nacionalnim pravom in sodelovanjem ali usklajevanjem zadevnih pravnih pogojev, zlasti v delovni zakonodaji partnerskih držav. Pomembno je, da se obstruktivne razlike v predpisih in pravu pragmatično in hitro odstranjujejo.

Širitev poklicnih in osebnih znanj zunaj nacionalnih meja in regij prinaša nove možnosti in karijerne priložnosti za prihodnost, povečuje kakovost usposabljanja in ugled dvojnega izobraževanja. Skupno sodelovanje prek meja spodbuja razvoj skupnega trga dela.

KAJ JE MOGOČE STORITI NA MEDNARODNI RAVNI?

V okviru usposabljanja pripravnik nekaj tednov dela v podjetju v sosednji državi, da razširi svoje strokovno in osebno znanje ter pridobi nova strokovna znanja in spretnosti. Obenem se naučijo, da se oblačijo vnovem okolju in sami organizirajo svoježivljenje.

Uporabite dober primer: Exchange Programme "Xchange "

Za spodbujanje več sodelovanja prek meja in razvoja skupnega trga dela vlade Mednarodne konference o bodenskem jezeru in Arge Alp uspešno izvajajo program izmenjave "Xchange".
<https://www.xchange-info.net>

KAKO LAHKO TO ZNANJE UPORABIMO V PARTNERSKIH REGIJAH?

Vse alpske države in regije si morajo prizadevati za nadnacionalno sodelovanje z MSP in skleniti sporazume, ki bi omogočili izmenjavo pripravnikov.

4.2 INTERAKTIVNO ORODJE ZA RAZVOJ EVROPSKIH IZOBRAŽEVALNIH POTI

Temeljna ovira prežetosti je kompleksnost izobraževalnih sistemov. To zelo pogosto že velja na nacionalni ravni; na mednarodni ravni, se kompleksnost ustrezno poveča. Ta kompleksnost vodi do tega, da se izobraževalnim potem ne sledi, ker jih ali niso znane ali pa je o njih preveč informacij. Še posebej žalostno je, ko priložnosti obstajajo, vendar se ne uporabljajo, ker se jih ciljna skupina preprosto ne zaveda.

KAKO JE MOGOČE USTREZNE INFORMACIJE USTREZNO ZAGOTOVITI ZA MEDNARODNO CILJNO SKUPINO?

Da bi olajšali nadnacionalne izobraževalne poti v EU, bi bilo treba ustvariti osrednje spletno informacijsko orodje. To orodje bi lahko delovalo kot orodje za izobraževalne poti. Zainteresirana oseba izbere svojo najvišjo izobrazbo in orodje ustrezno navaja, katere možnosti izobraževanja so možne v vseh državah EU. Nato je mogoče izbrati eno možnost in

orodje označuje, kako nadaljevati po tej možnosti. Orodje mora vsebovati tudi vse informacije o postopku prijave in zahteve za sprejem posameznih možnosti in ga je treba stalno posodabovati. Poleg tega bi bila poročila o izkušnjah ali informativne in oglaševalske filme o individualnem izobraževalnem programu me s obogatitev za takoorodje. Na ta način je mogoče zasnovati in slediti individualno prilagojenim nadnacionalnim izobraževalnim potem. Poleg tistih, ustvarjenih s programi, ki se financirajo, kot sta xchange ali Erasmus, bi lahko ustvarili tudi nadnacionalne izobraževalne biografije.

KAKO LAHKO TO ZNANJE UPORABIMO V PARTNERSKIH REGIJAH?

Takšen spletni okvir orodij za izobraževalne poti lahko tudi poenostavi izbiro izobraževalne poti na nacionalni ravni. Na Bavarskem je že primerljivo, a zelo preprosto orodje: <https://www.mein-bildungsweg.de/index.html>

5 SKLICEVANJA

[1] **Petanovič, Aleksander; Schmid, Kurt (ibw):**
<https://www.alpine-space.eu/projects/dualplus/pdfs/results/report-permeability.pdf>

Interreg Alpine Space DuALPlus

European Regional Development Fund

www.alpine-space.eu/dualplus

édhÉa

Ta projekt sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj
prek programa Interreg Alpine Space